

RÜCU ALACAĞINDA FAİZ BAŞLANGICI

Rücu alacaklısı davacının, dava açmadan önce ZMSS'nı yapan sigorta şirketine başvurmuş bulunmasına göre, başvuru tarihi belirlenerek faize hükmedilmesi gerekir.

Davacı vekili, davalıların işleteni, sürücüsü ve Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortacısı olduğu aracın müvekkili şirkete kasko sigortalı araca çarptığını, araçta meydana gelen hasar bedelinin sigortalıya ödendiğini belirterek, ödenen tazminatın ödeme tarihinden işleyecek avans faizi ile sigorta şirketi yönünden, sigorta şirketleri arasında yapılan protokol gereğince ticari faizin 5 puan fazlası ile davalılardan tahsilini talep etmiştir.

Mahkemece, toplanan deliller ve benimsenen bilirkişi raporuna göre; davanın kısmen kabulü ile sigorta şirketi dava tarihinden, diğer davalılar ödeme tarihinden işleyecek yasal faizi ile sorumlu olmak üzere davalılardan tahsiline karar verilmiş; hüküm, davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

Davacı vekili, davalıya ait aracın Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortacısı olan davalı A.Sigorta A.Ş. hakkında sigorta şirketleri arasında yapılan protokole göre avans faizinin beş puan fazlasına hükmedilmesini talep etmiştir. Dosya içeriğine göre davacı sigorta şirketinin dava açılmadan önce davalı ZMSS şirketine başvuru yaptığı anlaşılmaktadır. Bu hale göre mahkemece davacının davalı sigorta şirketine başvuru tarihi belirlenerek sonucuna göre sigorta şirketleri arasında düzenlenen protokol hükümleri değerlendirilerek, protokol hükümlerine uygun olarak faize hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması doğru görülmemiştir.

17.HD.03.05.2011, E.2010/10992 K.2011/4213

Davacı sigorta şirketi, sigorta bedelini sigortalısına ödeme tarihinden itibaren faiz talep edebilir.

Davacı vekili, müvekkilinin sigortalısına ödediği tazminatın ve ödeme tarihinden itibaren hesap edilen işlemiş yasal faizin tahsili için davalı aleyhine yaptığı icra takibine karşı davalının itirazının iptalini istemiştir. Davacı sigorta şirketi, sigorta bedelini sigortalısına ödeme tarihinden itibaren faiz talep edebilir. Mahkemece gerçek zarar belirlendiğine ve davacının icra takibinde işlemiş faizi istemesine göre, davacı sigorta şirketinin belirlenen miktarı ödediği tarihten itibaren yıllık % 30 faiz oranına göre hesap edeceği faiz miktarına davalının itirazının haksız olduğuna, bu miktara ilişkin itirazının da iptaline karar vermek gerekirken, buna ilişkin istemin reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD.12.05.1997, E.1997/3062 K.1997/3494

Haksız fiilden doğan rücu alacak davasında, davalı ödeme tarihinden itibaren faizle sorumludur.

Dava, haksız fiilden doğan borç nedeniyle davacı tarafça dava dışı şahıslara yapılan ödemelerden davalının kusur oranına isabet eden kısmının rücu tahsili istemine ilişkindir. Mahkemece, benimsenen bilirkişi raporu doğrultusunda davanın kısmen kabulü ile 439.326,22 TL asıl alacağın faiziyle birlikte davalıdan alınmasına karar verilmişse de, davacı tarafın "işlemiş faiz" istemine dair gerekçede bir açıklamaya yer verilmemiş, hüküm fıkrasında da "davacının fazlaya ilişkin talebinin reddine" denilmekle yetinilmiştir. Oysa ki, davacı tarafın yaptığı ödemeler kesinleşen mahkeme kararına dayandığı gibi, haksız eylemden doğan bir borcun ifasına da ilişkin olduğundan davalının ayrıca bir ihtarla temerrüde düşürülmesine gerek yoktur. Davalı, ödeme tarihinden itibaren faizle sorumludur. Buna göre, davacının ödeme tarihleri ve miktarları gözönüne alınarak, işlemiş faizin hesaplanarak, faize faiz yürütülmeyecek şekilde (B.K.104/sona uygun olarak) hüküm altına alınması gerekirken yazılı şekilde reddine karar verilmesi doğru görülmemiştir.

11.HD. 21.10.2003 E. 2003/3243 K. 2003/9674

Rücu hakkı başkasına ait bir borcu yerine getiren kişinin malvarlığında meydana gelen kaybı gidermeye yönelik tazminat niteliğinde bir talep hakkıdır. Davacının malvarlığındaki eksilme ödeme tarihinde gerçekleştiğine ve istem de bu şekilde olduğuna göre bu paraya ödeme gününden itibaren faiz yürütülmesi gerekir.

Dava rücu tazminat istemine ilişkindir. Davacı, davalıların belediye başkan ve başkan yardımcısı olarak görevli oldukları dönemde Ziraat Bankası tarafından belediyeye verilen çek koçanlarının çalınıp, tahrif edilerek tahsil edilmesi sebebiyle Ziraat Bankasına yapılan ödemenin davalılardan rücu tahsilini istemiştir. Mahkemece davanın kabulüne ve alacağın dava tarihinden itibaren yasal faizi ile tahsiline karar verilmiş, karar taraflar vekillerince temyiz edilmiştir.

Davacı taraf hükmü faiz yönünden temyiz etmiştir. O halde bu aşamada çözümlenmesi gereken sorun bu tür davalarda faizin hangi tarihte başlayacağını tespiti olmalıdır. Bilindiği gibi, rücu hakkı başkasına ait bir borcu yerine getiren kişinin malvarlığında meydana gelen kaybı gidermeye yönelik tazminat niteliğinde bir talep hakkıdır. Davacının mal varlığındaki eksilme ödeme tarihinde gerçekleştiğine ve istem de bu şekilde olduğuna göre bu paraya ödeme gününden itibaren faiz yürütülmesi gerekir. Mahkemece bu yön üzerinde durulmadan dava tarihinden itibaren faiz yürütülmesine karar verilmesi doğru değilse de bu yanlışlığın giderilmesi yeniden yargılamayı gerektirmediğinden HUMK.nun 438. maddesi uyarınca karar düzeltilerek onanmalıdır.

Temyiz olunan kararın yukarıda açıklanan nedenle hüküm fıkrasında "dava tarihinden itibaren yasal faizi ile" sözcük grubunun çıkarılmasına, yerine "ödeme tarihinden itibaren yasal faizi ile" sözcük grubunun yazılmasına kararın bu şekilde düzeltilerek onanmasına oybirliğiyle karar verildi.

4.HD.16.10.2001, E.2001/5565 K.2001/9575

Rücu tazminat davasında, davacı sigorta şirketinin, sigorta ettirenine tazminatı ödediği tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerekir.

Davacı vekili, müvekkili şirkete işyeri sigorta poliçesiyle sigortalı işyerinde 15.04.2006 tarihinde davalı kurumun sorumluluğunda bulunan temiz su borusunun patlaması neticesinde hasarın meydana geldiğini, sigorta tazminatının 29.11.2006 tarihinde sigorta ettirene ödendiğini ileri sürerek, 1.545,00 TL nin ödeme tarihinden itibaren işleyecek avans faiziyle birlikte davalıdan rücu tahsilini talep ve dava etmiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, toplanan kanıtlar, mahallinde yapılan keşif ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, arızalanan ve zarara yol açan hattın davalıya ait abone şube hattı olduğu, şube yollarının bakım ve onarımının davalının sorumluluğu dahilinde olduğu gerekçesiyle davanın kısmen kabulü ile 1.480,00 YTL nin 25.11.2006 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsiline karar verilmiştir.

Davacı sigorta şirketinin sigorta ettirenine tazminatı 29.11.2006 tarihinde ödediği anlaşıldığına göre, davacı yararına bu tarihten itibaren faize hükmedilmesi gerekirken 25.11.2006 tarihinden itibaren hükmedilmesi doğru olmayıp bozmayı gerektirmiş ise de bu durum yeniden yargılama yapılmasını zorunlu kılmadığından HUMK 438/7.maddesi uyarınca kararın davalı yararına düzeltilerek onanması gerekmiştir.

11.HD.01.02.2010 E.2008/10498 K.2010/1096

Trafik kazaları, nitelikleri itibariyle haksız fiillerdendir. Haksız fiillerde temerrüt tarihi, haksız fiilin meydana geldiği tarih olup, zarar sorumlusunun ayrıca ihbar ve ihtar edilmesine gerek yoktur.

Sigorta ettirenin dava hakkı, tazmin ettiği bedel nispetinde sigortacıya intikal eder. Dolayısıyla, öncelikle gerçekleşen riziko karşılığının sigortalıya ödenmesi gerekir. Ödeme tarihi, aynı zamanda üçüncü şahsa rücu edebilme tarihidir.

Davacının, TTK.nun 1301 nci maddesi hükmüne dayalı olarak davalı taraf aleyhine açtığı rücu davası sonucunda mahkemece davanın kabulüne dair tesis edilen hüküm, davacı tarafından temyiz edilmiştir.

Dava, kasko sigortasına dayalı rücu tazminat istemine ilişkindir. Halefiyete dayalı rücu davası, esas itibariyle sigorta ettirenin kendisine zarara verene karşı açacağı tazminat davasının, onun halefi sıfatıyla sigortacı tarafından açılmasıdır. Trafik kazaları, nitelikleri itibariyle haksız fiillerdendir. Haksız fiillerde temerrüt tarihi, haksız fiilin meydana geldiği tarih olup, zarar sorumlusunun ayrıca ihbar ve ihtar edilmesine gerek yoktur. Sigorta ettirenin dava hakkı, tazmin ettiği bedel nispetinde sigortacıya intikal eder. Dolayısıyla, öncelikle gerçekleşen riziko karşılığının sigortalıya ödenmesi gerekir. Ödeme tarihi, aynı zamanda 3 ncü şahsa rücu edebilme tarihidir. Bu nedenle, işleyen ve sürücünün faizden sorumluluğunun başlangıcının, halefiyet başlangıcı olan ödeme tarihi olarak kabulü gerekir.

Somut olayda davacı sigortacı, sigorta ettirenden daha önceki tarihli ibraname ve temlik belgesi almış ise de, 17.05.2001 tarihinde tamiratı yapan dava dışı firma hesabına ödemedede bulunmuştur. Esasen davacı vekilinin ödeme tarihi olarak kabulü de bu yöndedir. Mahkemenin kabulünün aksine, davacı vekilinin temerrüt tarihi bakımından dava tarihinin esas alınması yönünde bir beyanı da bulunmamaktadır. O halde, davalılar işleyen ve sürücü açısından ödeme tarihi esas alınarak temerrüt faizine hükmedilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi doğru görülmemiş, hükmün bozulması gerekmiştir.

11.HD.04.03.2004 E. 2004/1464 K. 2004/2062